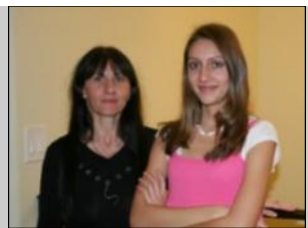

Portré

Kusáné Técsi Csilla

A halk szavú, filigrán asszonyka SZÜRET című, 100 verset tartalmazó, kiadásra váró kötetének elején írt önvallomása szerint „Egy kis falu szülötte vagyok, Magyarország észak-keleti csücskében láttam meg a napvilágot.” Gégény a Nyíregyháza-Záhony vasútvonal mentén elterülő, közel 2200 lelket számláló település. Csilla itt járt elemibe, ide költözött vissza szüleihez sikertelen házassága után, és innen vette feleségül 4 évvel ezelőtt az USA-ból hazalátogató Kusa Vilmos. A világ közepét neki a mai napig is Gégény jelenti.

Élete 40 évéből 34 évet a régi kis magyar falu idillikus környezetében élt le, ahol az édesanyja virágos kertje volt a gyermek Csilla, majd a fiatal leány és asszonyka lelki formálója. Az édesanya a falu ügyeskezü varrónője volt. Csilla még most is ragaszkodik néhány ruhadarabhoz, ami megpihent keze munkáját dicséri. Úgy érzi, hogy keze ügyességét az édesanyjától örökölte. Édesapja a vízüagnél volt munkavezető.

Már fiatalon megmutatkozott rajzoló tehetsége, de tanárai nem bíztatták művészi pályára, nem karolták fel, senki nem egyengette az útját. „Mondogatták, hogy jól rajzolok, de talán jobban kellett volna noszogatniuk”. Harmadikos korában megnyerte a megyei műelemzési verényt, de az országos versenyre nem akadt, aki előkészítse. Amit elért, azt magának köszönheti. Sokszor fordult tanácsért egykori ismerőséhez, Huszár István festőművészhez. Elsősorban a megélhetésre valót kellett előteremtenie, így az alkotó munkára, művészi tevékenységre nem jutott idő.

Érettségi után a Nyíregyházi Húsiipari Vállaltnál dolgozott két műszakban a számítástechnikán, vonattal járt be naponta munkahelyére. A rendszerváltás következményeként bezárták, majd lebontották a húsgyárat. Később számítástechnikai tanfolyamra ment, és laboránsként is dolgozott. Mikor kislánya, Niki, első elemista volt, újraképezte magát, hogy gyógy-pedagógiai vagy tanári asszisztensként fogatékos gyerekekkel dolgozhasson. „Nekem ez a munka tetszett, jó lett volna”, - mondta. A sors azonban közbeszólt, bátyja

felajánlotta élelmiszerboltjuk vezetését.

Egyik vásárlója révén ismerkedett meg Vilmostal, akinek az első házassága szintén zátonyra futott. Magyarországra ment álláslehetőségeket, illetve feleséget keresni. Ekkor bukkant Csillára, aki az otthoni gazdasági nehézségek miatt lebeszélte Vilmost arról, hogy Magyarországon próbáljon új életet kezdeni. Mikor megismerkedtek, a vonzalom azonnal megmutatkozott, „első pillanattól egyet értettünk mindenben”, mondta Csilla. Vilmos feleségidejének Csilla a megtestesítője. „Én szeretek takarítani, főzni, hímezni, így nem esik nehezemre betölteni azt a szerepet, amit férjem elképzelt egy feleség számára. Bár a művészi tevékenységem néha átszervezi a háztartást, próbálok egyensúlyban tartani a dolgokat”.

Két hónapja vettek egy vadonatúj, gyönyörű házat az Echo Lake környékén, Snohomish közelében, dupla telekkel, magas fenyőkkel övezve, s bármennyire is szép ez a hely, Csillának idegen. Hiányzik neki a napsütéses Szabolcs megye, a homok, a síkság, a ház körüli kert, a telek, mely a határra néz, a tavacska, ami nádassá száradt, más szóval hiányzik „a világ közepe”, a szülőföld. A honvágy gyöttri és emészti. Négy éves házasságuk alatt többször, több hónapra otthon volt a falujukban. Két éve meghalt szeretett édesanyja, és bár fájó szívvel, de eladják a gégényi szülői házat. Csilla talán soha nem fogja itthon érezni magát a nedves, mohos észak-nyugaton, a Csendes-Óceán szomszédságában. Számára a szőke Tisza vize edesebb, és ki róhatja ezt fel neki?

Vilmos közben mindent megtesz, korra hajnalban kezdi a munkanapokat villanyszerelőként, hogy Csilla boldog legyen. A csillagot is lehozná neki az égről, meg is ajándékozta Csillát egygel 39-ik születésnapjára. Védi a külvilág stresszétől, békét, nyugalmat és harmóniát próbál feleségének teremteni, hogy kedvére alkothasson, festhessen.

Tavasszal, egy héttel Húsvét előtt, váratlanul egy drága ércre bukkant, „az esetet kivette kezemből a múzsa, és tol-

lat tett helyébe” -írja. Nyolc nap (és éjjel) leforgása alatt 100 verset írt. „Betűkből fonom a szavakat, Mint pék a puha kalácsokat”. Kérésére elolvastam mind a szöveget. Ámulattal tölt el gazdag termékenysége. A magyar népi festő, Vankóné, Dudás Juli jut eszembe róla. Csilla festményein a részleteknek ad fontosságot, költészete viszont a népi költészetre emlékeztet. Sokszor meglepően gazdag képeket idéz fel soraival: például, ahogyan az elmúlásról ír „Úgy, ahogyan az élet teszi, Fut-fut, aztán lábait elveszti.” Csillát határozottan tehetségesnek tartom, egyszerű, könnyen érthető költészete megragadó. A szépet kívánja verseivel tolmácsolni, olvasóban örömet, jó hangulatot kiváltani.

„Voltam az, aki vagyok,
Vagyok az aki voltam,
S leszek mindezek,
Egyszerű lény,
Az élet tengerén.”

Nem forradalomkeltő költészetről van itt szó, vagy rejtett, absztrakt mondanivalókról, inkább virágénekekről, a falusi élet mindennapjainak megörökítéséről, a szülőföld iránti nosztalgiairól, a „póthazával” való ismerkedésről. Négy hónap leforgása alatt verseinek száma már a 300 felé közelített. Isten és a múzsa ajándékának tekinti ezt a váratlan versömleget.

Mielőtt Vilmoshoz feleségül ment, számtalanszor fel kellett adnia a festést. Most, hogy végre alkothat, igyekszik minden percét maradéktalanul kihasználni, és bepótolni az elvesztett éveket. Férje és 16 éves leánykája pedig örömmel veszi, ha a munkanap, illetve iskola végeztével magyarul társaloghatnak.

Januárban, Pearman Katalin közbenjárásával kiállítás nyílik festményeiből a Mercer Island-i Community Centerben (ld. a 18. oldalon). Szeretne műfordítót találni addigra, hogy a verseit is csatolhassa a festmények mellé, így egyik a másikat kiegészíthetné. Kiállítását - versekkel vagy azok nélkül - érdeklődéssel várjuk. Szívből kívánunk sok sikert új östehetségünknek.

- © Horváth-Boros Márta